

Protocol Medicijngebruik

Stichting Interconfessioneel Basisonderwijs Zeewolde

Juni 2021¹

¹ Protocol medicijngebruik juni 2021 definitief

Inhoudsopgave

<u>Blz</u>	<u>Hoofdstuk</u>	<u>Onderwerp</u>
2	Inleiding	
3	Hoofdstuk 1:	Een kind wordt ziek onder schooltijd
4	Hoofdstuk 2a:	Hulp bij incidenteel gebruik van medicijnen
5	Hoofdstuk 2b:	Hulp bij permanent gebruik van medicijnen
6	Hoofdstuk 2c:	Het opbergen van medicijnen op school
7	Hoofdstuk 3:	Uitvoeren van medische handelingen
8	Hoofdstuk 4:	Fouten/ernstige situaties bij medicijngebruik of bij het uitvoeren van medische handelingen
	Bijlage 1:	Handelwijze voor als een kind ziek wordt op school Toestemmingsformulier
	Bijlage 2:	(Hulp bij) het verstrekken van medicijnen op verzoek Toestemmingsformulier 2
	Bijlage 3:	Uitvoeren van medische handelingen Toestemmingsformulier 3
	Bijlage 4:	Hoe te handelen bij een calamiteit Richtlijnen en vastgelegde gegevens
	Bijlage 5:	Uitvoeren van medische handelingen Bekwaamheidsverklaring
9	Vaststelling	

Inleiding

In juni 2015 is de vorige versie van het protocol medicijngebruik vastgesteld. Naar aanleiding van vragen vanuit personeel is dit protocol in juni 2016 getest door een juriste van Verus. Die zijn in dit document toegevoegd. Tevens is bij de verzekering nagevraagd in hoeverre wij verzekerd zijn en in 2021 wederom gecontroleerd. Zie laatste alinea van deze inleiding.

Het protocol juni 2021 vervangt de versie uit 2016.

Situaties

Situatie 1:

Leerkrachten worden geconfronteerd met leerlingen die onder schooltijd ziek worden, gestoken worden door een insect of klagen over pijn. Ongemakken die in veel gevallen met eenvoudige middelen zijn te verhelpen of te verlichten.

Situatie 2:

Leerkrachten krijgen het verzoek van ouders om aan hun kind tijdens schooltijd medicijnen toe te dienen of daarbij te helpen.

Situatie 3:

Aan leerkrachten wordt gevraagd medische handelingen te verrichten, zoals het geven van sondevoeding of injecties of te handelen bij epilepsie of diabetes.

Uitleg

Bij het verstrekken van medicijnen (situatie 1 en/of 2), al of niet door een arts voorgeschreven, begeven leerkrachten zich op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn: leerkrachten zijn niet opgeleid om een diagnose te stellen en te bepalen welk medicijn mag worden toegediend. Dat geldt ook voor middelen als paracetamol. Leerkrachten kunnen aansprakelijk gesteld worden voor fouten die zij daarbij maken, ook als het medicijn door een arts is voorgeschreven en/of op verzoek van ouders wordt gegeven.

M.b.t. medisch handelen (situatie 3) geldt dat leerkrachten hier niet toe bevoegd zijn. Medische handelingen mogen alleen verricht worden door een arts of, in opdracht van een arts, door beroepsbeoefenaren met voldoende medische opleiding. Leerkrachten mogen dus geen medische handelingen verrichten.

Om zorgvuldigheid in de omschreven situaties te waarborgen en aansprakelijkheid tegen te gaan, is dit protocol opgesteld. In het protocol is het beleid van de stichting in voornoemde situaties vastgelegd. De stichting heeft daarbij onder andere gebruik gemaakt van de adviezen en voorbeeldprotocollen te vinden op internet.

In hoofdstuk 1 leest u hoe de stichting handelt als situatie 1 zich voordoet.

In hoofdstuk 2 leest u hoe de stichting omgaat met een verzoek van ouders om medicijnen toe te dienen aan hun kind of daarbij te assisteren (situatie 2).

In hoofdstuk 3 wordt uitgelegd hoe de stichting zich zal opstellen bij een verzoek om medische handelingen (situatie 3) te verrichten.

In hoofdstuk 4 staat beschreven hoe de stichting zal handelen als zich bij het toedienen van medicijnen en/of het uitvoeren van medische handelingen ernstige situaties voordoen.

Na hoofdstuk 4 zijn de bijlagen opgenomen.

Op de laatste bladzijde vindt u een pagina ter vaststelling van het protocol 'Medicijngebruik' door MR en bestuur van SIBZ.

Algemene opmerking: met 'ouders' wordt ook bedoeld 'verzorgers'

Het bestuur van SIBZ is verzekerd bij Raetsheren. Op navraag waar wij precies voor gedekt zijn ontvingen wij het volgende antwoord:

*Onderstaand de clause die van toepassing is. AV074/1 MEDISCHE HANDELINGEN /
MEDICIJNVERSTREKKING ONDERWIJSINSTELLINGEN.*

2.12 Clause uitbreiding activiteiten

Meeverzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerden voor schade voortvloeiende uit activiteiten die vallen onder de wet BIG indien de leerkracht, die deze activiteiten verricht, door een medicus behandelingsbekwaam is verklaard.

Bij het verstrekken van medicijnen op verzoek anders dan de genoemde voorbehouden handelingen dient er sprake te zijn van een schriftelijke toestemming van de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de desbetreffende leerling(en).

Personeel van SIBZ zal geen medische handelingen verrichten zonder dat de directie en algemeen directeur hiervan op de hoogte zijn. Het toedienen van medicatie middels een auto injector pen is geen medische handeling. De verzekering (Raetsheren) geeft aan dat personeel, in geval van het toedienen van medicatie middels de auto injector pen, niet aansprakelijk gesteld kan worden en dat de evt. schade gedekt is.

Hoofdstuk 1 Een kind wordt ziek onder schooltijd

Het komt voor dat een leerling gezond op school komt en tijdens de schooluren ziek wordt (koorts, misselijkheid) of last krijgt van bijvoorbeeld hoofdpijn of oorpijn. Ook kan de leerling door een insect gestoken zijn.

Een leerkracht is in principe niet deskundig om een (juiste) diagnose te stellen en kan dus ook niet beoordelen of een op het eerste gezicht "onschuldig" verschijnsel (zoals misselijkheid of hoofdpijn) wellicht een eerste aanwijzing van een ernstigere ziekte is.

Onze uitgangspunten in deze situaties zijn:

- a. een kind dat op school ziek wordt of pijn heeft of door een insectensteek gehinderd wordt bij het volgen van het onderwijs, gaat zo snel mogelijk naar huis.
- b. de school geeft géén medicijnen, ook geen vrij verkrijgbare middelen als paracetamol, e.d.

Wat doet de school in deze situatie:

- de leerkracht of (een lid van) de schoolleiding neemt contact op met de ouders of met door de ouders aangewezen vertegenwoordiger(s) om te overleggen door wie en binnen welke tijd de leerling gehaald wordt. Een kind wordt nooit zomaar naar huis gestuurd.

- zolang het kind nog niet is opgehaald, zal de groepsleerkracht, zoveel haar/zijn onderwijstaken dat op dat moment toelaten, het kind in de gaten blijven houden. Hij/zij zal daarbij zo goed mogelijk letten op:

- * toename van pijn
- * misselijkheid/braken
- * verandering van houding (bijvoorbeeld inkrimpen)
- * verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur)
- * verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid)

- indien de ouders of de door hen aangewezen vertegenwoordigers ook na enkele pogingen daartoe niet te bereiken zijn, overlegt de groepsleerkracht van het kind met de schoolleiding of de/een huisarts geraadpleegd moet worden. Dat zal in ieder geval gebeuren als voornoemde verschijnselen zich blijven voordoen of verergeren. Ook bij twijfel raadpleegt de school een arts of de SEH (Spoedeisende hulp).

- indien een leerkracht/(een lid van) de schoolleiding dat noodzakelijk acht (bijv. bij ernstige verwondingen of verstikkingsgevaar), zal onmiddellijk contact worden opgenomen met professionele hulpverleners: huisarts, 112, SEH (Spoedeisende hulp). Uiteraard zal daarna geprobeerd worden z.s.m. ouders of door hen aangewezen vertegenwoordiger(s) te bereiken.

Ouders kunnen, in afwijking van de in dit hoofdstuk beschreven handelwijze, de school toestemming geven om hun kind(eren) in deze situatie(s) tòch een eenvoudig middel te geven (bijv. een pijnstiller). Deze toestemming wordt schriftelijk vastgelegd door middel van het in **Bijlage 1** opgenomen formulier.

Het ingevulde formulier wordt door de leerkracht op een toegankelijke plaats bewaard. De schoolleiding krijgt een kopie.

Hoofdstuk 2a Hulp bij incidenteel gebruik van medicijnen

Leerlingen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven, die zij gedurende een beperkte periode een aantal malen per dag moeten gebruiken, ook tijdens schooluren. Daarbij gaat het met name om medicijnen die een leerling zelf kan innemen, bijvoorbeeld pufjes voor astma of antibiotica. Ouders kunnen daarbij de school om medewerking en/of hulp vragen.

Onze uitgangspunten in deze situaties zijn:

- a. de school geeft de leerling de gelegenheid (tijd en ruimte) om de voorgeschreven medicijnen te bewaren en in te nemen
- b. de leerling kan dat bij voorkeur zelfstandig
- c. de ouders verstrekken de school alle informatie die in deze situatie van belang kan zijn

Om ervoor te zorgen:

- * dat ouders en leerkracht(en) precies weten wat ze van elkaar mogen verwachten
- * dat ieder weet wat hij/zij moet doen
- * dat ieder weet waar hij/zij verantwoordelijk voor is

worden er schriftelijk afspraken vastgelegd. In die afspraken wordt in ieder geval vermeld:

- * om welke medicijnen het gaat
- * het tijdstip/de tijdstippen waarop deze moeten worden toegediend
- * op welke wijze deze moeten worden toegediend
- * wat de rol van de leerkracht bij de toediening daarvan is
- * de periode waarin de medicijnen moeten worden toegediend
- * de wijze van bewaren
- * de vervaldatum en de wijze van controle daarop

Voor het vastleggen van deze, en desgewenst uitgebreidere, afspraken wordt gebruik gemaakt van het formulier in **Bijlage 2**.

Wanneer de medicijnen gedurende langer dan twee weken moeten worden ingenomen, overleggen ouders en leerkracht(en) regelmatig over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik op school. Een goed moment om te overleggen is in ieder geval wanneer ouders een nieuwe voorraad medicijnen komen brengen.

Enkele praktische adviezen:

- Neem de medicijnen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van het betreffende kind;
- Lees goed de bijsluiter zodat u op de hoogte bent van eventuele bijwerkingen van het medicijn en
- noteer, per keer, op een aftekenlijst dat u het medicijn aan het betreffende kind gegeven heeft.
- Als een kind niet goed op een medicijn reageert of als er onverhoopt toch een fout is gemaakt bij het toedienen van een medicijn, bel dan direct de huisarts of specialist in het ziekenhuis.
- Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.
- Zorg er altijd voor dat u alle relevante gegevens bij de hand hebt, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en/of specialist van de leerling, de medicatie die is toegediend, welke reacties het kind vertoont en eventueel welke fout is gemaakt.

Hoofdstuk 2b Hulp bij permanent medicijngebruik

Leerlingen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven, die zij permanent een aantal malen per dag moeten gebruiken, ook tijdens schooluren. Te denken valt aan medicijnen bij epilepsie en diabetes. Ouders kunnen hierbij de school om hulp vragen.

Onze uitgangspunten in deze situaties zijn:

- a. de school geeft de leerling de vereiste gelegenheid (tijd en ruimte) om de voorgeschreven medicijnen te bewaren en in te nemen
- b. twee leerkrachten worden verantwoordelijk voor een goede gang van zaken
- c. de ouders verstrekken de school alle informatie die in deze situatie van belang kan zijn

Om ervoor te zorgen:

- * dat ouders en leerkracht precies weten wat ze van elkaar mogen verwachten
- * dat ieder weet wat hij/zij moet doen
- * dat ieder weet waar hij/zij verantwoordelijk voor is

worden er schriftelijk afspraken vastgelegd. In die afspraken wordt in ieder geval vermeld:

- * om welke medicijnen het gaat
- * het tijdstip/de tijdstippen waarop deze moeten worden toegediend
- * op welke wijze deze moeten worden toegediend
- * welke leerkrachten verantwoordelijk zijn en wat hun rol bij de toediening van de medicijnen is
- * de periode waarin de medicijnen moeten worden toegediend
- * de wijze van bewaren
- * de vervaldatum en de wijze van controle daarop

Voor het vastleggen van deze, en desgewenst uitgebreidere, afspraken wordt gebruik gemaakt van het formulier in **Bijlage 2**.

Het ingevulde formulier wordt door de leerkracht op een snel toegankelijke plaats bewaard. De schoolleiding krijgt een kopie.

Alvorens een leerkracht overgaat tot (hulp bij) het toedienen van medicijnen krijgt hij/zij een adequate instructie van opdrachtgever. Hiervan wordt op het hierboven genoemde formulier (bijlage 2) melding gemaakt.

Enkele praktische adviezen:

- Neem de medicijnen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van het betreffende kind;
- Lees goed de bijsluiter zodat u op de hoogte bent van eventuele bijwerkingen van het medicijn en
- noteer, per keer, op een aftekenlijst dat u het medicijn aan het betreffende kind gegeven heeft.
- Als een kind niet goed op een medicijn reageert of als er onverhoopt toch een fout is gemaakt bij het toedienen van een medicijn, bel dan direct de huisarts of specialist in het ziekenhuis.
- Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.
- Zorg er altijd voor dat u alle relevante gegevens bij de hand hebt, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en/of specialist van de leerling, de medicatie die is toegediend, welke reacties het kind vertoont en eventueel welke fout is gemaakt.

Hoofdstuk 2c. Het opbergen van medicijnen op school

Het bewaren van medicijnen op school moet tot een minimum worden beperkt. Het is verstandig hiervoor één persoon aan te wijzen die verantwoordelijk is voor het beheer. De medicijnen dienen in een afgesloten kast (koelkast indien dit nodig is) te worden bewaard. In geen geval medicijnen bewaren in het bureau van de leerkracht. De bureaula gaat te vaak open en het gevaar kan bestaan dat leerlingen de medicijnen kunnen meenemen.

Bijvoorbeeld ook het aanvullen van de EHBO-doos op school kan onder het beheer van deze verantwoordelijke persoon vallen. Over de aanbevolen inhoud van de verbanddoos kunt u informatie krijgen bij de GGD.

Hoofdstuk 3 Uitvoeren van medische handelingen

Handelingen die volgens de wet onder "medisch handelen" vallen kunnen soms ook tijdens de schooluren noodzakelijk zijn. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding en het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprik. Om deze handelingen te mogen verrichten, moet de betreffende persoon een medische opleiding hebben genoten of over een Bekwaamheidsverklaring beschikken. Leerkrachten zijn niet bevoegd tot het uitvoeren van medische handelingen. Daarom worden deze op school in zijn algemeenheid door Thuiszorg of de ouders zelf verricht. Indien ouders toch een beroep op de medewerking van de school willen doen, geldt de hierna beschreven procedure.

Procedure:

- * een verzoek aan de school om medische handelingen te verrichten, moet door de ouders bij de schoolleiding worden ingediend
- * de ouders verstrekken de school alle noodzakelijke en beschikbare informatie aan de schoolleiding
- * de schoolleiding laat zich begeleiden en informeren door de GGD en/of andere door haar gewenste instanties
- * de schoolleiding overlegt met de Algemeen directeur onder SIBZ
- * de schoolleiding polst twee leerkrachten over hun mogelijke bereidheid op basis van wettelijke eisen (o.a. het behalen van een officiële Bekwaamheidsverklaring) mee te werken aan de daadwerkelijke uitvoering van het verzoek
- * op basis van de aldus verkregen informatie beslist de schoolleiding of de school aan het verzoek van de ouders kan voldoen
- * alle afspraken worden vastgelegd in een specifiek op de situatie betrekking hebbend protocol, op basis van het model in Bijlage 3

De directie bewaart het formulier. De betreffende leerkrachten krijgen een kopie en bewaren dat op een snel toegankelijke plaats.

Hoofdstuk 4

Fouten / ernstige situaties bij medicijngebruik of bij het uitvoeren van een medische handeling

Om adequaat te kunnen handelen als een kind niet goed reageert op een medicijn of als er een fout is gemaakt, gelden de volgende richtlijnen voor de leerkracht(en) hoe te handelen in een dergelijke situatie:

Op het formulier (zie **Bijlage 4**) worden alle relevante gegevens van het kind dat medicijnen krijgt toegediend, verzameld. Het formulier wordt op een snel toegankelijke plaats bewaard, de schoolleiding krijgt een kopie.

- * de leerkracht laat het kind niet alleen, maar blijft het kind observeren
- * de leerkracht probeert het kind gerust te stellen
- * hij/zij waarschuwt een volwassene voor hulp of laat een kind een volwassene ophalen, waarbij hij/zij het kind duidelijk instrueert wat het tegen de volwassene moet zeggen
- * de leerkracht/de te hulp geschoten volwassene belt de huisarts en/of de specialist van het kind
- * indien door de leerkracht de situatie ernstig wordt ingeschat of bij twijfel, belt hij/zij direct het alarmnummer 112
- * de leerkracht geeft nauwkeurig aan huisarts/specialist/112 door n.a.v. welk medicijn of medische handeling zich een ernstige situatie voordoet en/of welke fout is gemaakt en welke reactie het kind vertoont
- * de leerkracht belt de ouders of b.g.g. hun door de ouders aangewezen vertegenwoordiger
- * de leerkracht meldt aan de ouders/vertegenwoordigers :
 - wat er is gebeurd
 - welke professionele hulp (arts/specialist/112) is ingeschakeld
 - wat, zover bekend, door deze professionele hulpverleners is gedaan
 - naar welk ziekenhuis het kind, in geval van opname, is vervoerd

Relevante gegevens die in ieder geval worden vastgelegd:

- * naam van het kind
- * de geboortedatum
- * adres
- * telefoonnummers (thuis en op hun werk) van de ouders en/of hun vertegenwoordigers
- * naam, adres en telefoonnummer van de huisarts van het kind
- * naam, adres en telefoonnummer van de specialist van het kind
- * het ziektebeeld waarvoor de medicijnen/medische handelingen noodzakelijk waren
- * de naam van de medicijnen en/of de aard van de medische handelingen

Hoofdstuk 5: Bijlagen bij protocol

Bijlage 1:	Toestemmingsformulier: handelwijze voor als een kind ziek wordt op school
Bijlage 2:	Toestemmingsformulier 2: (hulp bij) het verstrekken van medicijnen op verzoek
Bijlage 3:	Toestemmingsformulier 3: uitvoeren van medische handelingen
Bijlage 4:	Richtlijnen en vastgelegde gegevens: hoe te handelen bij een calamiteit
Bijlage 5:	Bekwaamheidsverklaring: uitvoeren van medische handelingen

Vaststelling van protocol "medicijngebruik"

Deze regeling treedt in werking per juni 2021 en vervangt de regeling uit 2016-2017.

Namens het bevoegd gezag van de Stichting Interconfessioneel Basisonderwijs Zeewolde:

Zeewolde, juni 2021

Dhr. R.M. Hijne
Algemeen directeur

Instemmingsverklaring MR SIBZ:

Voorzitter: Mw. W. Veltmeijer

